

Дослідження на тему: "Література, як мистецтво
слова"

учениці 10 класу
Чернякової Дар'ї
Вчитель: Дірінг Т.В

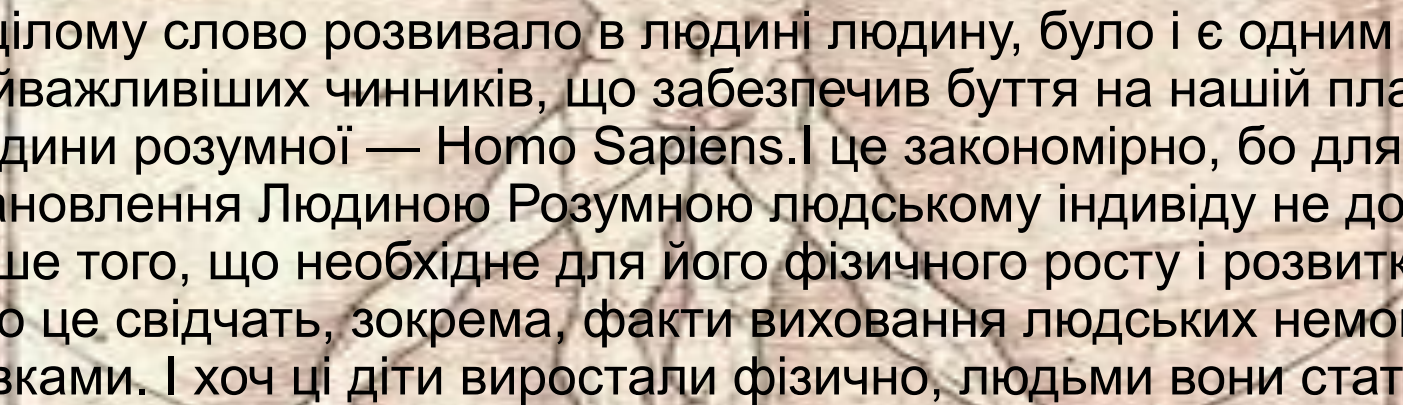
Важкий розвиток української літератури

Українська література мала важкий розвиток через постійне іноземне панування над українськими територіями. В деякі періоди використання української мови навіть було заборонено до друку. Однак, незважаючи на численні репресії, Україна має багату літературну спадщину, яку створила велика кількість відомих авторів. Українська література має тисячолітню історію. Початки її належать до часів формування Київської Русі. Однак іще в передісторичну добу (до IX ст.) предки українців мали розвинену усну творчість. Визначною пам'яткою того часу є літопис «Повість минулих літ», який є не тільки джерелом історичних відомостей, а й хрестоматією епічних пісень, легенд та переказів епохи Київської Русі. Поетичним шедевром давньої літератури є «Слово о полку Ігоревім». Цей героїчний епос увібрав у себе найкращі зразки народної творчості того часу і став надбанням та гордістю всього слов'янського світу.

Література-вид мистецтва

Література не тільки один із найпоширеніших видів мистецтва. Вона є одним із найдавніших його видів, колискою людської духовності. Прийшовши в життя в іпостасі міфів, легенд, ритуальних і календарних пісень, казок і притч, література з самого початку свого існування виражала здивування перед величчю світу, тривоги і радощі людини, її біль і любов. Художнє слово переконувало і втішало, навіювало радість і впевненість. Воно допомагало перебороти страх, кликало на подвиг, будило мужність і відвагу. Воно було потрібне мисливцю і землеробу, воїну і мандрівнику, несло надію матері і спокій дитині.

Homo Sapiens

В цілому слово розвивало в людині людину, було і є одним із найважливіших чинників, що забезпечив буття на нашій планеті людини розумної — Homo Sapiens. І це закономірно, бо для становлення Людиною Розумною людському індивіду не досить лише того, що необхідне для його фізичного росту і розвитку. Про це свідчать, зокрема, факти виховання людських немовлят вовками. І хоч ці діти виростили фізично, людьми вони стати не могли. Не може зробити Мауглі людиною ні Батько-Вовк, ні Мати-Вовчиця, ні пантера Багіра. Тому, як засвідчує Р. Кіплінг, його героєві необхідно повернутися до людей.

Цей шлях починається з КОЛИСКОВОЇ...

Людська дитина в сім'ї самою атмосферою побуту і традицій вводиться у духовний світ людей. Цей шлях починається з колискової, — лагідному звучанні мелодії дитина відчуває вияв ласки і добра. Вона довірливо прислухається до „Сороки-Ворони“, яка діткам кашку варила, і хоч ще не розуміє слів, але в виразі очей матері, в тоні її голосу вловлює те, що пробуджує її радість і стимулює прагнення вслухатись і зрозуміти смисл слів. І цей смисл поступово розкривається перед нею, породжуючи розуміння мови і стаючи основою перших моральних уявлень: щоб їсти, треба з усіма і дровця носити, і кашку варити, і бути таким, як усі інші. А потім у дитяче життя прийдуть казки — з образами баби-Яги, Коцюя Безсмертного, русалочок і домовиків, і світ перед підростаючою людиною постане у своїй чарівності і таємничості, у постійній суперечності Добра і Зла. Образи і ситуації казок, легенд, пісень будять і розвивають уяву, уява сформує почуття, а все це разом узятє виробляє здатність до творчості, розвиває дитину і збагачує її духовно.

Народна казка: "Рукавичка"

Шов дід лісом, а за ним бігла собачка, та й загубив дід рукавичку.

От біжить мишка, улізла в ту рукавичку та й каже:

— Тут я буду жити!

Коли це жабка плигає та й питає:

— А хто-хто в цій рукавичці?

— Мишка-шкряботушка. А ти хто?

— Жабка-скрекотушка. Пусти й мене!

От уже їх двоє. Коли біжить зайчик. Прибіг до рукавички та й питає:

— А хто-хто в цій рукавичці?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка. А ти хто?

— А я зайчик-побігачик. Пустіть і мене!

— Іди!

От уже їх троє.

Коли це біжить лисичка — та до рукавички:

— А хто-хто в цій рукавичці живе?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка та зайчик-побігачик. А ти хто?

— Та я лисичка-сестричка. Пустіть і мене!

— Та йди!

Ото вже їх четверо сидить. Аж суне вовчик — та й собі до рукавички, питається:

— А хто-хто в цій рукавичці живе?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка, зайчик-побігачик та лисичка-сестричка. А ти хто?

— Та я вовчик-братик. Пустіть і мене!

— Та вже йди!

Уліз і той. Уже їх п'ятеро.

Де не взявся — біжить кабан.

— Хро-хро-хро! А хто-хто в цій рукавичці живе?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка, зайчик-побігачик, лисичка-сестричка та вовчик-братик. А ти хто?

— Хро-хро-хро! А я кабан-іклан. Пустіть і мене!

— Оце лихо! Хто не набреде — та все в рукавичку! Куди ж ти тут улізеш?

— Та вже влізу,— пустіть!

— Та що вже з тобою робити,— йди!

Уліз і той. Уже їх шестеро, уже так їм тісно, що й нікуди. Коли це тріщать куці, вилазить ведмідь — та й собі до рукавички, реве й питається:

— А хто-хто в цій рукавичці живе?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка, зайчик-побігачик, лисичка-сестричка, вовчик-братик та кабан-іклан. А ти хто?

— Гу-гу-гу! Як вас багато! А я ведмідь-набрідь. Пустіть і мене!

— Куди ми тебе пустимо, коли й так тісно?

— Та якось будемо.

— Та вже йди, тільки скраєчку! Уліз і ведмідь, — семеро стало.

Та так вже тісно, що рукавичка ось-ось розірветься.

Коли це дід оглядівся,— нема рукавички. Він тоді назад — шукати її, а собачка попереду побігла. Бігла-бігла, бачить — лежить рукавичка і ворухиться. Собачка тоді: «Гав-гав-гав!»

Вони як злякаються, як вирвуться з рукавички,— так усі й порозбігалися лісом.

Прийшов дід та й забрав рукавичку.

Народна пісня: "Несе Галя воду"

A photograph of several people in traditional Ukrainian folk costumes performing a dance. In the foreground, a woman in a blue and white embroidered dress with a red shawl and a floral skirt is dancing with a man in a white shirt and light trousers. They are both wearing red boots. In the background, another woman in a colorful floral dress and a man in a white shirt and light trousers are also dancing. The setting appears to be outdoors with a thatched roof structure in the background.

Несе Галя воду, коромисло гнеться,
А за нею Йванко, як барвінок в'ється.
Галю ж моя, Галю, дай води напиться,
Ти така хороша, дай хоч подивиться!
Вода у ставочку, піди та й напийся,
Я буду в садочку — прийди подивися.
Прийшов у садочок, зозуля кувала.
А ти ж мене, Галю, та й не шанувала.
Стелися, барвінку, буду поливати,
Вернися, Іванку, буду шанувати.
Скільки не стелився, ти не поливала,
Скільки не вертався, ти не шанувала.

Народні загадки

Золотий пішов,
А срібний прийшов.
(Сонце і місяць)

* * *

На чистому полі попутані коні,
І вузлики знати,
Та не можна розв'язати.
(Зорі)

* * *

Під землею птиця
Кубло звела і яєць нанесла.
(Картопля)

* * *

Сімсот соколят
На одній подушці сплять.
(Соняшник)

* * *

Сидить баба на грядках,
Вся закутана в хустках.
(Капуста)

Роль літератури

Про місце й роль художньої літератури в житті людини й людства замислювалися здавна. Так, Арістотель вважав, що, читаючи високохудожні твори, людина стає кращою, неначе очищує свою душу. Такий вплив мистецтва на людей він назвав катарсисом (грец. очищення). Роль літератури в духовному розвитку людства важко переоцінити, але в різні епохи вона була неоднаковою. Науковці вважають, що більшість нинішніх видів мистецтва мають витоки в прадавніх обрядах, де магічний текст був злитий із музикою, танцем і живописом. Така первісна неподільна єдність отримала назву синкретизму мистецтва. Минули тисячоліття, доки з неї виокремилися художня література, музика, живопис, хореографія, драма тощо. Однак це «роз'єднання» зовсім не означає, що різні види мистецтва «забули» своє спільне походження, ізолювалися один від одного. Ще в добу античності з'явилося визначення поезії як «мовленого живопису», а живопису як «німої поезії». Нині всі види мистецтва «живуть поруч», активно взаємодіючи між собою.

Магічна сила художнього слову

Усі книжки, усі земні поети,
Усі зріднідуші його живій:
Бо всі вони — лиш відблиски одного,
Одного сонця: Духа Світового!

М. Рильський

Список літератури

- <http://poetry.uazone.net>
- uk.wikipedia.org
- proridne.com
- mirskazok.com.ua